

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра терапевтичної стоматології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
Ірина Солонинко

“21__” червня__2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА
ВИБОРОМ**

**ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЇ**

Індивідуальний профільний курс практичної підготовки
«Загальна стоматологія»

**підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 “Стоматологія”**

для студентів V курсу

ВБ 2.6

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
терапевтичної стоматології
Протокол №12_
від “13”червня 2023 р.
Завідувач кафедри
проф. Володимир Зубачик

Затверджено
профільною методичною комісією
зі стоматологічних дисциплін
Протокол № 2__
від “16” червня 2023 р.
Голова профільної методичної комісії
проф. Ян Варес

ЛЬВІВ-2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Завідувач кафедри терапевтичної стоматології
д.м.н., проф. Володимир Зубачик,
завуч кафедри терапевтичної стоматології
доц., к.м.н. Анна Бучковська,
доц., д.м.н. Анастасія Фурдичко.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

доц. кафедри стоматології дитячого віку,
к.м.н., Вікторія Іванчишин,
доц. кафедри терапевтичної стоматології, пародонтології
та стоматології ФПДО,
к.м.н., Уляна Стадник.

Завідувач кафедри
терапевтичної стоматології

професор Володимир Зубачик

ВСТУП

Програма виробничої лікарської практики навчальної дисципліни за вибором з терапевтичної стоматології: Індивідуальний профільний курс практичної підготовки «Загальна стоматологія» (для студентів V курсу стоматологічного факультету) складена відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» освітньої програми *магістра стоматології*

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Відповідно до навчального плану проходження індивідуального профільного курсу «Загальна стоматологія» для студентів 5 курсу стоматологічного факультету передбачено в тому випадку, коли студентом набуті знання з основних клінічних дисциплін (пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань, фармакології).

Виробнича лікарська практика проводиться із залученням студентів в якості помічника лікаря-стоматолога у відділенні стоматологічної поліклініки.

Виробнича лікарська практика є складовою частиною стоматології – дисципліни, методи якої спрямовані на збереження стоматологічного здоров'я порожнини рота людей, профілактику виникнення захворювань твердих тканин зуба, пародонту та слизової оболонки порожнини рота.

Проходження виробничої лікарської практики передбачає засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи лікаря-стоматолога та основних маніпуляцій і їх відпрацювання під контролем керівника від бази практики; самостійної роботи студента у терапевтичних відділеннях стоматологічного центру та закріплення отриманих знань і умінь у вигляді засвоєння практичних навичок, заповнення основної звітної документації, індивідуальної роботи та підготовки до підсумкового контролю знань.

Предметом проходження індивідуального профільного курсу «Загальна стоматологія» є виконання стоматологічних маніпуляцій помічника лікаря-стоматолога, які базуються на питаннях етіології, патогенезу, клінічних проявах захворювань зубів і тканин пародонту та методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходах щодо запобігання найпоширенішим захворюванням.

Міждисциплінарні зв'язки: проходження виробничої лікарської практики для студентів 5 курсу стоматологічного факультету передбачено в тому випадку, коли студентом набуті знання з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології, внутрішньої медицини, соціології, а також з основних клінічних дисциплін (пропедевтики терапевтичної стоматології, з терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань, ортопедичної стоматології, хірургічної стоматології та ортодонції), з якими інтегрується програма виробничої практики. Також, виробнича практика формує засади подальшого вивчення студентом дисциплін професійної підготовки – стоматології, що передбачає інтеграцію "по вертикалі" та формування умінь застосовувати знання та практичні навички в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою проходження індивідуального профільного курсу «Загальна стоматологія» є закріплення знань і практичних навичок лікаря-стоматолога, отриманих студентами відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

1.2. Основними завданнями проходження індивідуального профільного курсу «Загальна стоматологія» є: Аналізувати результати обстеження хворого в клініці терапевтичної стоматології.

- Визначати тактику ведення на стоматологічному прийомі пацієнта при соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта.
- Визначати характер та принципи лікування захворювань в терапевтичній стоматології.
- Визначити провідні синдроми і симптоми у терапевтичній стоматології.
- Визначити характер та принципи лікування в клініці терапевтичної стоматології.
- Використовувати принципи профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень.
- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
- Демонструвати вміння ведення облікової та звітної документації у стоматології.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології.
- Діагностувати невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології.
- Надавати необхідну невідкладну допомогу.
- Надавати необхідну невідкладну допомогу при екстрених станах в клініці терапевтичної стоматології.
- Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.
- Обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів та їх ускладненнях.
- Проводити диференціальну діагностику захворювань у терапевтичній стоматології.
- Проводити обстеження хворого у клініці терапевтичної стоматології.
- Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених стоматологічних захворювань.
- Визначати остаточний клінічний діагноз основних захворювань в клініці терапевтичної стоматології.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту виробнича практика з загальної стоматології забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

– *Інтегральна:* Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– *Загальні:*

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
10. Здатність спілкуватись іноземною мовою.
11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
15. Здатність діяти на основі етичних міркувань

- *Фахові компетентності спеціальності (ФК):*

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
10. Спроможність до організації та проведення лікувальноевакуаційних заходів.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.
17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

МАТРИЦЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
Індивідуальний профільний курс практичної підготовки «Загальна стоматологія»

Програмні компетентності	Індивідуальний профільний курс практичної підготовки «Загальна стоматологія» ВБ 2.6
<i>Загальні компетентності</i>	
ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+
ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	+
ЗК 3 Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	-
ЗК 4 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	-
ЗК 5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	-
ЗК 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.	+
ЗК 7 Здатність працювати в команді.	-
ЗК 8 Навички міжособистісної взаємодії.	+
ЗК 9 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;	-
ЗК 10 Здатність спілкуватись іноземною мовою.	-
ЗК 11 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+
ЗК 12 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	-
ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	-
ЗК 14 Прагнення до збереження навколишнього середовища.	-
ЗК 15 Здатність діяти на основі етичних міркувань	-
<i>Фахові компетентності</i>	
ФК 1 Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	+
ФК 2 Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	+
ФК 3 Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	+
ФК 4 Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 5 Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 6 Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	-

ФК 7 Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки з супутніми соматичними захворюваннями.	-
ФК 8 Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	+
ФК 9 Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	+
ФК 10 Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.	-
ФК 11 Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.	-
ФК 12 Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.	-
ФК 13 Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	+
ФК 14 Спроможність ведення нормативної медичної документації.	+
ФК 15 Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	-
ФК 16 Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	-
ФК 17 Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	-
ФК 18 Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.	-

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>					
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та показники, що їх характеризують.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Знати особливості професійної діяльності лікаря-стоматолога.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних завдань.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень.
4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.	Знати державну мову, включно професійного спрямування. Володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування.	Вміти користуватися державною мовою та іноземною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Мати сучасні знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.

				діяльності.	
6.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Мати необхідні знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел.	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.
7.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань.	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації.
8.	Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності.	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності.
9.	Здатність до вибору стратегії спілкування.	Знати методи реалізації знань у виборі стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
10.	Здатність працювати у команді.	Знати способи колективної взаємодії під час роботи у команді.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час колективної взаємодії.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток.
11.	Навички між особистісної взаємодії.	Знати способи міжособистісної взаємодії при спілкуванні з колегами та пацієнтами.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час міжособистісної взаємодії	Формувати комунікаційну стратегію у	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з

				професійній діяльності.	високим рівнем автономності.
12.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	Знати морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації.	Використовувати у практичній діяльності морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації.	Дотримуватись під час професійної діяльності морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.	Нести персональну відповідальність за дотримання морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.
13.	Навички здійснення безпечної діяльності.	Здатність оцінювати рівень небезпеки при виконанні професійних завдань.	Вміти здійснювати професійну діяльність з дотриманням правил безпеки	Забезпечувати якісне виконання професійної роботи з дотриманням правил безпеки.	Нести персональну відповідальність за дотримання правил безпеки при виконанні професійних завдань.
14.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Здатність оцінити стан навколишнього середовища.	Вміти аналізувати показники якості навколишнього середовища.	Забезпечувати якісне виконання професійних завдань в умовах збереження навколишнього середовища.	Нести персональну відповідальність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при виконанні професійних завдань.
15.	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідальність за свою громадянську позицію та діяльність.
Спеціальні (фахові компетентності)					
1.	Збирання медичної інформації про стан пацієнта	Принципи та послідовність обстеження стоматологічного пацієнта з одонтопатологією,	Оцінювати загальний, психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-	Демонструвати володіння морально-деонтологічними	Нести відповідальність за дотримання принципів обстеження

		захворюваннями пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота.	лицевої ділянки. Аналізувати необхідність призначення тих чи інших методів обстеження стоматологічного хворого, їх інформативність та значимість при діагностиці одонтопатології, хвороб пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Оцінювати стан зубів, пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота та зміни в них. Тракувати результати основних клінічних та додаткових методів обстеження при різних одонтологічних захворюваннях, хворобах пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології при спілкування з пацієнтом, родичам пацієнта, колегами.	стоматологічного пацієнта
2.	Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень	Біохімічний склад слини, ротової рідини, їх біофізичні властивості (рН, ремінералізуючий потенціал тощо). Суть, методика проведення тесту емалевої резистентності, електроодонтодіагностики. Показання до рентгендіагностики, люмінісцентної, транслюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії. Гігієнічні та пародонтальні індекси. Нормальні величини основних констант людини (клінічний, біохімічний аналіз крові, сечі тощо) та зміни в них	Оцінити та інтерпретувати результати біохімічних, біофізичних, мікробіологічних досліджень слини та ротової рідини, рН та ремінералізуючі властивості. Проводити ТЕР-тест, ЕОД та інтерпретувати результати. Призначити по показанням та оцінити результат рентгендіагностики, люмінісцентної, транслюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії. Провести визначення гігієнічних та пародонтальних індексів, оцінити їх результати. Оцінити	Вміти обґрунтовано пояснити зміни стану зубів, пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота, слини (ротової рідини), крові, сечі пацієнту, родичам пацієнта, при обговоренні з колегами.	Нести відповідальність за правильність та точність оцінки лабораторних та інструментальних методів дослідження.

		при запальних процесах, алергічних станах тощо. Цитологічне, мікробіологічне дослідження органів та тканин зубо-щелепного апарату, ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта. Методи визначення довжини кореневого каналу.	зміни в клінічних, імунологічних, біохімічних аналізах крові, сечі тощо. Інтерпретувати результати цитологічних, гістологічних досліджень при різних патологічних станах. Проводити визначення довжини кореневого каналу різними методами.		
3.	Встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання	Клінічні прояви (скарги, анамнез захворювання, результати об'єктивного обстеження) різних форм основних одонтологічних захворювань (карієсу та некаріозних уражень, пульпіту, періодонтиту), хвороб пародонта, слизової оболонки порожнини рота	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1)*. За стандартними методиками, використовуючи логічний аналіз попередньо отриманих даних суб'єктивного та об'єктивного обстеження, додаткових методів, проведеної диференційної діагностики встановлювати клінічний діагноз стоматологічного захворювання. Класифікувати каріозні та некаріозні ураження, захворювання ендодонта (пульпи та пародонта), хвороби пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота за перебігом, глибиною ураження, клінікоморфологічними формами.	Вміти обґрунтувати клінічний діагноз стоматологічного захворювання для пацієнта, при обговоренні з колегами.	Нести відповідальність за вірогідність та точність встановлення діагнозу
4.	Діагностування невідкладних станів та визначення тактики	Знати клінічні прояви невідкладних станів на стоматологічному терапевтичному прийомі та за будь-яких обставин	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми невідкладних станів. Виконувати лікарські маніпуляції щодо	Аналізувати причини виникнення невідкладного стану пацієнта на	Нести відповідальність за своєчасне діагностування невідкладних станів та

	та надання екстреної медичної допомоги	(вдома, на вулиці, у лікувальній установі); тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги	надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу	стоматологічному у прийомі та за будь-яких обставин	правильність надання екстреної медичної допомоги
5.	Проведення лікування основних одонтологічних захворювань, хвороб пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота	Етапи лікування різних форм карієсу та його ускладнень (пульпіту та періодонтиту). Склад, властивості, показання до використання пломбувальних матеріалів для постійних і тимчасових пломб, лікувальних прокладок, пломбування кореневих каналів (силери та філери) та методики їх застосування.	Призначати та проводити лікування основних стоматологічних захворювань (карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту, періодонтиту, гінгівіту, пародонтиту, захворювань органів і слизової оболонки порожнини рота) за існуючими алгоритмами та стандартними схемами відповідно до списку стоматологічних маніпуляцій	Вміти обґрунтувати вибір методики лікування основних стоматологічних захворювань для пацієнта та при обговоренні з колегами, родичами хворого.	Нести відповідальність за вибір та правильність виконання окремих стоматологічних маніпуляцій при лікуванні основних стоматологічних захворювань
6.	Планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань	Схеми масової та індивідуальної профілактики одонтологічних захворювань, хвороб пародонта, органів та слизової оболонки порожнини рота	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та місцевої медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань	Вміння організувати заходи масової, індивідуальної профілактики стоматологічних захворювань	Нести відповідальність за своєчасність та ефективність профілактичних міроприємств
7.	Визначення тактики ведення стоматологічного хворого при соматичній патології	Особливості перебігу та лікування основних стоматологічних захворювань при фізіологічних станах та соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта. Особливості знеболення у пацієнтів з соматичною патологією.	Оцінити стан пацієнта при вагітності, хворобах крові та кровотворних органів, серцево-судинних захворюваннях, психічних порушеннях, хворобах дихальної системи та середостіння, ендокринної, скелетно-м'язової системи та сполучної тканини, інфекційних та паразитарних хвороб. Прийняти обґрунтоване рішення	Вміти обґрунтувати вибір методики лікування основних стоматологічних захворювань для пацієнтів в особливому фізіологічному стані та при соматичній патології та при обговоренні з	Нести відповідальність за безпечність проведених маніпуляцій при лікуванні стоматологічного хворого в особливому фізіологічному стані та при соматичній патології

			щодо вибору методу знеболення та лікування основного стоматологічного захворювання в даній ситуації, призначення медикаментозних засобів тощо	колегами, родичами хворого.	
8.	Ведення медичної документації	Перелік необхідної для ведення медичної документації терапевтичного прийому (згідно наказу МОЗ № 110 від 14.02.2012р.)	Заповнювати основні форми медичної документації терапевтичного прийому: форми № 043/о “Медична карта стоматологічного хворого; № 037/о “Листок щоденного обліку роботи лікаря-стоматолога”; № 039-2/о «Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога.	Вміти співпрацювати, обмінюватися інформацією про стан пацієнта з профільними спеціалістами...	Нести відповідальність за своєчасність, правильність оформлення медичної документації
9.	Здатність оцінювати вплив чинників навколишнього середовища на стан зубощелепної системи людини та здоров'я в цілому	Зміни біохімічного складу, будови та властивостей твердих тканин зубів при підвищеному вмісті фтору (селену) у воді та ґрунті ендемічних зон	Оцінити вплив екзогенних чинників на стан твердих тканин зубів.	Вміти пояснити пацієнту значення мінеральних речовин, мікроелементів для правильного формування зубів, щелеп та кісткової системи	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями

Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу 12 хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4)

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

12. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності. 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16	ПРН17	ПРН18	ПРН19	ПРН20	ПРН21	ПРН22	ПРН23
ВБ 2.6	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	-

Програмні результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє виробнича практика. Терапевтична стоматологія закладає фундамент для формування в подальшому наступних програмних результатів згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності «Стоматологія».

1 Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (адентія, аномалія прикусу, асиметрія обличчя, біль у зубах, гіперестезія, дефекти коронкової частини зуба, дисколорит зубів, диспропорція обличчя, зміна форми зубів, норицевий хід, патологічна утертість зубів, зміна міжальвеолярної висоти, назубні відкладення, порушення функцій смктання, ковтання патологічна рухомість зубів, рецесія ясен, ясенева, пародонтальна, кісткова кишеня); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, альвеоліти, періостити, травми зубів.)

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (аналіз

вмісту глюкози у крові, загальний аналіз крові, інтерпретація променевої діагностики черепа, зубо-щелепного апарату, цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату, мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі пародонта, функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, стоматоскопія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін)

3.Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (аналіз вмісту глюкози у крові, загальний аналіз крові, інтерпретація променевої діагностики черепа, зубо-щелепного апарату, цитологічне дослідження органів та тканин зубощелепного апарату, мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі пародонта, функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, стоматоскопія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін.) пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лищевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований), пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, альвеоліти, періостити, травми зубів).).

4.Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (некаріозні ураження зубів, карієс постійних зубів, захворювання пульпи постійних зубів, періодонтит постійних зубів, папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження, альвеоліт, перікоронарит, періостит, дефекти коронкової частини зубів, асткова та повна відсутність зубів).

5.Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (асфіксія, гіпертонічний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, непритомність, колапс, кома, набряк гортані, набряк Квінке, судоми, шок)

6.Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань

8.Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, альвеоліти, періостити, травми зубів) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10.Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (вагітність, анемія, гемофілія, артеріальна гіпертензія, інфекційний ендокардит, вади серця, серцева недостатність, серцева аритмія, наявність кардіостимулятора, гострий психоз, в т.ч. алкогольний делірій, епілепсія, бронхіальна астма, цукровий діабет, ВІЛ-інфекція /СНІД, вірусні гепатити, дифтерія, правець) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11.Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (некаріозні ураження зубів, карієс постійних зубів, захворювання пульпи постійних зубів, періодонтит постійних зубів, папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження, альвеоліт, перікоронарит, періостит, дефекти коронкової частини зубів, асткова та повна відсутність зубів)

13.Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах

обмеженого часу (асфіксія, гіпертонічний криз, гостра дихальна недостатність, гостра серцева недостатність, непритомність, колапс, кома, набряк гортані, набряк Квінке, судоми, шок)

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, травми зубів; некаріозні ураження зубів, карієс постійних зубів, захворювання пульпи постійних зубів, періодонтит постійних зубів, папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження, дефекти коронкової частини зубів) для різних верств населення та в різних умовах (виконувати штучне дихання, виконувати непрямий масаж серця, фіксувати язик, проводити ін'єкції лікарських речовин (внутрішньом'язове, підшкірне, внутрішньовенне струминне та крапельне введення), вимірювати артеріальний тиск).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (гіперестезія, гіпоплазія, гіперплазія емалі, флюороз, ерозія твердих тканин зуба, клиноподібний дефект, стирання зубів, некроз твердих тканин зуба, дисколорити, травматичні ушкодження зубів, карієс, пульпіт, періодонтит, папіліт, гінгівіт, локалізований, генералізований) пародонтит (локалізований, генералізований) пародонтоз, ідіопатичні захворювання пародонта, травми зубів; некаріозні ураження зубів, карієс постійних зубів, захворювання пульпи постійних зубів, періодонтит постійних зубів, папіліт, гінгівіт, пародонтит, пародонтоз, травматичні ураження, алергійні ураження, дефекти коронкової частини зубів) для різних верств населення та в різних умовах (ампутація пульпи постійних зубів, вибіркове пришліфування зубів, вирівнювання оклюзійної поверхні, оклюзограма, заповнення пародонтограми, видалення зубних нашарувань, визначення кислотостійкості емалі зубів, діатермокоагуляція, екстирпація пульпи постійних зубів, електроодонтодіагностика, місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове), кюретаж пародонтальних кишень, медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта, накладання та видалення тимчасових пломб і герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту, накладання кофердаму, обтурація кореневих каналів постійних зубів різними матеріалами, пломбування каріозних порожнин постійних зубів різними пломбувальними матеріалами, покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами, препарування та очищення кореневих каналів постійних зубів, препарування кореня зуба під штифтову конструкцію, препарування каріозних порожнин постійних зубів з урахуванням і виду пломбувального матеріалу, проведення інтрадентального електрофорезу, проведення лігатурного зв'язування зубів, проведення професійної гігієни порожнини рота, проведення пародонтального зондування, пряме і непряме покриття пульпи, розкриття пародонтального абсцесу, пломбувальних матеріалів).

Результати навчання. Виробнича практика закладає фундамент для формування в подальшому наступних програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності «Стоматологія»:

1. Проводити збір анамнезу, суб'єктивне та об'єктивне обстеження стоматологічного хворого.

2. Призначати та аналізувати дані лабораторних, функціональних та/або

інструментальних обстежень.

3. Встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній та клінічний діагноз стоматологічного захворювання за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи.

4. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань.

5. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю. Результати навчання для дисципліни. По завершенню проходження виробничої практики студенти повинні *знати*:

- клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів, пародонта, слизової оболонки та органів порожнини рота;
- класифікації стоматологічних захворювань
- основні методи обстеження стоматологічних хворих;
- клінічні ознаки захворювань основних стоматологічних захворювань;
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих;
- види, рівні та заходи профілактики захворювань;
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі.

вміти:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження хворого;
- ставити клінічний діагноз основних захворювань;
- виявити та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота

Інформаційний обсяг виробничої лікарської практики навчальної дисципліни за вибором з терапевтичної стоматології: Індивідуальний профільний курс практичної підготовки «Загальна стоматологія». На виробничу лікарську практику з терапевтичної стоматології на 5 році навчання відводиться 25 робочих днів.

2. Структура навчальної дисципліни Індивідуальний профільний курс «Загальна стоматологія»

Назва практики	Всього	Кількість годин			Рік навчання/ семестр	Вид контролю
		Кредитів ECTS	Практичних	СРС		
Індивідуальний профільний курс практичної підготовки «Загальна стоматологія»	300 год.	10	150	150	5 / IX	Диференційний залік

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИКИ:

№	Тема	К-сть днів
1.	Ергономіка. Мета та завдання. Інструктаж з техніки безпеки. Клінічна анатомія та гістологія твердих тканин зуба. Фізіологічні дані про тверді тканини зуба. Ембріогенез зуба.	1
2.	Невідкладні стани в стоматології.	1
3.	Загальна характеристика алергічних реакцій. Алергічні реакції негайного типу, їх вияви у порожнині рота.	1
4.	Алергічні реакції сповільненого типу, їх вияви у порожнині рота.	1
5.	Сучасні уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів. Діагностика, лікування та профілактика карієсу.	1
6.	Сучасні пломбувальні матеріали. Методи їх застосування. Емалево-дентинні адгезивні системи. Курація хворих.	1
7.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика некаріозних уражень зубів. Лікування.	1
8.	Реконструкція зубів за допомогою парапульпарних штифтів, вкладок, вінірів.	1
9.	Фармакодинаміка лікарських речовин, які застосовуються в терапевтичній стоматології.	1
10.	Методика місцевого знеболення при стоматологічних втручаннях на верхній щелепі.	1
11.	Методика місцевого знеболення при стоматологічних втручаннях на нижній щелепі.	1
12.	Ендодонтія. Морфологічні аспекти. Клініка, діагностика пульпіту та періодонтиту.	1
13.	Принципи ендодонтичного лікування.	1
14.	Сучасний ендодонтичний інструментарій. Класифікація.	1
15.	Механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами	1
16.	Принципи діагностики, лікування та профілактики періодонтиту. Ендоперіодонтна хірургія	1
17.	Анатомо-морфологічні та фізіологічні особливості пародонту.	1
18.	Комплексне обстеження хворих при захворюваннях пародонту.	1
19.	Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонту.	1
20.	Класифікація хвороб пародонту. Індексна оцінка стану тканин пародонту. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступенів тяжкості генералізованого пародонтиту	1
21.	Комплексне лікування та профілактика захворювань пародонту.	1

22.	Особливості етапів хірургічного лікування захворювань пародонту.	1
23.	Організаційні аспекти допомоги при патології пародонту.	1
24.	Травматичні ушкодження твердих та м'яких тканин порожнини рота	1
25.	Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування стоматологічних захворювань	1
26.	Рентгендіагностика основних стоматологічних захворювань	1

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема
1.	Використання системи ізоляції робочого поля при реставраційному та ендодонтичному лікуванні.
2.	Теорії розвитку карієсу. Внесок вчених в розробку проблеми патогенезу карієсу. Сучасний погляд на проблему
3.	Множинний карієс. Лікувальні засоби: групи, способи використання. Профілактика.
4.	Значення індивідуальної та суспільної профілактики карієсу. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників певних виробництв.
5.	Сучасні реставраційні матеріали для відновлення дефектів твердих тканин зуба. Наноккомпозити.
6.	Зубний наліт та камінь. Виявлення, способи видалення. Проведення професійної гігієни.
7.	Зміни кольору зубів (дисколорити). Причини, види. Методи усунення.
8.	Сучасні технології відбілювання зубів. Показання, протипоказання, переваги та недоліки.
9.	Інструментальна обробка кореневих каналів „Step-back”, „Crown-down” технікою. Техніка «збалансованої сили».
10.	Пломбувальні матеріали для кореневих каналів.
11.	Заапикальна терапія. Лікарські препарати.
12.	Показання до використання дентального мікроскопу, переваги, види дентальних мікроскопів, ергономіка роботи з мікроскопом.
13.	Показання до застосування комп'ютерної томографія, діагностичне обладнання, переваги використання.
14.	Усунення місцевих екзогенних чинників пошкодження тканин пародонту. Вибіркове пришліфування зубів.

15.	Лікування симптоматичного гінгівіту. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту
16.	Організаційні аспекти допомоги при патології пародонту
17.	Пародонтальні пов'язки.
18.	Фізичні методи лікування захворювань пародонта.
19.	Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонту на тлі соматичної патології.
20.	Особливості перебігу та лікування захворювань пародонта в осіб молодого та похилого віку.
21.	Вибір засобів та методів індивідуальної гігієни порожнини рота при захворюваннях пародонта.
22.	Особливості місцевого знечуження у хворих із супутньою патологією
23.	Диспансеризація стоматологічних хворих. Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога.
24.	Одонтогенний хроніосепсис. Визначення, розвиток, особливості клініки та лікування..
25.	Резорбція кореня. Етіологія. Класифікація. Діагностика. Методи лікуванн

**ПЕРЕЛІК ВМІНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКІ ПОВИНЕН НАБУТИ
СТУДЕНТ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

№ п/п	Назва уміння, практичні навички	Оцінка в балах
1.	Провести клінічне обстеження стоматологічного хворого.	3-5
2.	Провести додаткові методи обстеження стоматологічного хворого.	3-5
3.	Відпрепарувати каріозні порожнини різної локалізації (I-V класів за Блеком).	3-5
4.	Провести пломбування каріозних порожнин різними пломбувальними матеріалами.	3-5
5.	Методи лікування пульпіту.	3-5
6.	Механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами	3-5
7.	Антисептична і медикамента обробка кореневого каналу	3-5
8.	Обтурація кореневого каналу	3-5
9.	Методика відновлення коронки зуба анкерним штифтом	3-5
10.	Вміти провести клінічне обстеження хворого із патологією пародонту.	3-5
11.	Вміти правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.	3-5
12.	Визначити індекси за Silness-Loe; РМА; ПІ; СРІТН; індекс кровоточивості; пробу Писарева-Шиллера та вміти їх аналізувати.	3-5
13.	Вміти аналізувати та оцінювати стан кістки альвеолярного відростка за даними ортопантомограм, панорамних рентгенограм, ехоостеометрії..	3-5
14.	Вміти визначати глибину пародонтальних кишень та їх вміст. Вміти визначати ступінь рухомості зубів.	3-5
15.	Володіти технікою видалення зубних відкладень за допомогою ручних інструментів.	3-5
16.	Володіти технікою видалення зубних відкладень електромеханічними інструментами (звуковими та ультразвуковими).	3-5
17.	Володіти технікою медикаментозної обробки уражених ділянок тканин пародонту (зрошення, аплікації, інстиляції).	3-5

18.	Знати особливості етапів лікування виразкового гінгівіту.	3-5
19.	Знати особливості етапів лікування гіпертрофічного гінгівіту.	3-5
20.	Знати особливості етапів хірургічного лікування захворювань пародонту.	3-5
21.	Вміти проводити приготування та накладання пародонтальних пов'язок	3-5
22.	Вміти проводити закритий кюретаж пародонтальних кишень.	3-5
23.	Вміти призначати фізіотерапевтичне лікування захворювань пародонта.	3-5
24.	Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи	3-5

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Правила техніки безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті.
2. Лікарська невідкладна допомога при непритомності, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
3. Суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.
4. Клінічне обстеження стоматологічного хворого, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
5. Дослідження регіонарних лімфатичних вузлів та щитовидної залози, їх пальпацію.
6. Пальпація, зондування, перкусія.
7. Зубна формула: визначення і призначення. Запис клінічної (за графіко-цифровою і двозначною системами) і анатомічної зубної формули.
8. Допоміжні методи обстеження пацієнта з одонтопатологією (термодіагностики, електроодонтодіагностики, каріес-маркування).
9. Медична документація.
10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
11. План лікування хворого на карієс, пульпіт, періодонтит.
12. Рентгенологічні та лабораторні методи обстеження.
13. Знеболення (аплікаційне, ін'єкційне) твердих тканин зуба та пульпи.
14. Принципи та етапи препарування каріозних порожнини 1-5 класу за Блеком, каріозних порожнин під композитні пломбувальні матеріали, атипичних каріозних порожнин.
15. Відновлення анатомічної форми зуба композитними пломбувальними матеріалами при некаріозних ураженнях твердих тканин зуба (ерозія, клиноподібний дефект, гіпоплазія, тощо).
16. Фізичні методи під час комплексного лікування та профілактики карієсу і некаріозних уражень.
17. Невідкладна допомога пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
18. Механічна обробка та розширення кореневих каналів за step-back, crown-down техніками.
19. Медикаментозна обробка кореневих каналів.
20. Визначення довжини кореневого.
21. Пломбування кореневих каналів пластичними нетвердіючими, пластичними твердіючими

матеріалами та за допомогою гутаперчевих штифтів.

22. Розпломбування кореневих каналів.
23. Шліфування та полірування постійних пломб з різних пломбувальних матеріалів.
24. Видалення зубних відкладень.
25. Оцінка ефективності проведення гігієни порожнини рота.
26. Диференційна діагностика карієсу.
27. Диференційна діагностика пульпіту та періодонтиту.
28. Вибір раціонального метода лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту з використанням нових матеріалів, методик та технологій.
29. Віддалені результати лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту.
30. Рекомендації щодо гігієни порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей хворого.
31. Анатомія, гістологія, фізіологія тканин пародонту (ясна, альвеолярний відросток, періодонт, цемент кореня зуба). Захисні механізми. Техніка безпеки під час роботи у відділенні терапевтичної стоматології.
32. Пародонт. Визначення поняття. Клінічні морфо-функціональні особливості пародонту.
33. Зубоясенне з'єднання. Вікові зміни тканин пародонту.
34. Сучасні погляди на питання систематизації захворювань пародонту. Термінологія, класифікація.
35. Особливості клінічного обстеження хворих із патологією пародонту. Основні клінічні методи.
34. Індексна оцінка стану тканин пародонту.
35. Методи дослідження кісткової тканини альвеолярного відростку.
36. Лабораторні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.
37. Функціональні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.
38. Механізм виникнення над- і під'ясенних зубних відкладень, їх вплив на стан тканин пародонту та методи їх усунення.
39. Папіліт. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
40. Лікування катарального гінгівіту.
41. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
42. Лікування гіпертрофічного гінгівіту.
43. Виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
44. Лікування виразкового гінгівіту.
45. Атрофічний та десквамативний гінгівіт.
46. Значення самостійних гінгівітів у виникненні пародонтиту. Профілактика гінгівіту.
47. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування та профілактика локалізованого пародонтиту.
48. Етіологія, патогенез дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
49. Генералізований пародонтит. Класифікація. Основні синдроми пародонтиту.
50. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступеней тяжкості генералізованого пародонтиту.
51. Аналіз даних додаткових методів дослідження хворих на генералізований пародонтит.
52. Диференційна діагностика генералізованого пародонтиту.
53. Загальні принципи і план лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування.

54. Усунення місцевих екзогенних чинників пошкодження тканин пародонту. Вибіркове при шліфування зубів. Показання. Методика проведення.
55. Лікування симптоматичного гінгівіту. Використання лікарських засобів для місцевої терапії: механізм дії, способи застосування залежно від форми і перебігу симптоматичного гінгівіту.
56. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування.
57. Хірургічні методи лікування генералізованого пародонтиту (кюретаж, гінгівотомія, гінгівектомія). Показання, методика.
58. Диференційна діагностика захворювань пародонту.
59. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. Методи фіксації рухомих зубів. Тимчасове шинування. Показання. Методика проведення.
60. Загальна фармакотерапія генералізованого пародонтиту. Показання. Лікарські препарати.
61. Пародонтоз. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, лікування.
62. Методи усунення гіперестезії. I
63. діопатичні хвороби пародонту. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.
64. Пухлини тканин пародонту. Етіологія, клініка, діагностика, принципи лікування.
65. Особливості лікування пацієнтів із захворюваннями тканин пародонту на тлі патології внутрішніх органів і систем.
66. Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування хвороб пародонту.
67. Організація фізіотерапевтичного кабінету. Покази, протипокази до використання, методи лікування. Методи фізіотерапевтичного лікування.
68. Лазер-терапія при хворобах пародонту.
69. Профілактика захворювань тканин пародонту. Етіологічні та патогенетичні заходи профілактики. Диспансеризація хворих.
70. Етапи та критерії диспансеризації при хворобах пародонту.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою відповідно до вимог Болонського процесу. Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок**(різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різблення з пластичних мас).

ФОРМИ КОНТРОЛЮ.

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до положення про організацію освітнього процесу у ЛНМУ ім. Данила Галицького та вимог робочої програми виробничої лікарської практики для студентів 5-го курсу стоматологічного факультету.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному розділі. Одним із видів діяльності студентів та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої практики. Щоденник є основним документом на період виробничої практики, включаючи її захист. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати в щоденник все, що зроблено.

Оцінка з дисципліни за вибором виробничої лікарської практики з терапевтичної стоматології індивідуального профільного курсу практичної підготовки «Загальна стоматологія» визначається сумою балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються викладачем кафедри (максимум 120 балів – мінімум 72 бали), та балів за

підсумкового контролю, що виставляються при проведенні диференційного заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів)

Поточне оцінювання. Викладачі виробничої практики аналізують роботу студентів, враховуючи їх профіль (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення документації, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком з кожного розділу, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку, визначеному в підсумковому звіті в балах:

«5» балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» бали – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» бали – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

До диференційного заліку з практики допускається студент, який на 100% виконав запропоновану кількість практичних навичок, виклав їх у письмовій формі, надав обґрунтовані відповіді та отримав мінімум 72 бали з 120 максимальних.

Диференційний залік з виробничої лікарської практики студентів 5-го курсу передбачає демонстрацію вмінь і практичних навичок з переліку по кожному розділу та підсумкового контролю (написання 80 тестових завдань)

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, становить 80, при цьому:

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною).

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Кількість балів з практики, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	«5»
Від 140 до 169 балів	«4»
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид.2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
 2. Данилевський Н.Ф. Пропедевтика терапевтичної стоматології / Н.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сидельникова, А.Ф. Несин, И.Г. Дикова // М: 2017. - 400 с.
 3. Данилевський Н.Ф. Пропедевтика терапевтичної стоматології / Н.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сидельникова, А.Ф. Несин, И.Г. Дикова // М: 2017. - 400 с.
 4. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології (підручник) — А.В. Борисенко, М.Ф. Данилевський, Л.Ф. Сидельникова та ін., 2020. – 456 с.
 5. Пропедевтика терапевтичної стоматології: фантомний курс, лекційний матеріал / Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик. - Львів, 2002,- 159 с.
 6. Терапевтична стоматологія / За ред. проф. А.К. Ніколішина.- Вінниця: Нова Книга, 2012 - С. 379-427.
 7. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія / За ред. Проф. А.В. Борисенка. – Київ: Медицина, 2017. – 664 с.
 8. Т. Петрушанко, А. Ніколішин, Н. Іленко, Е. Ніколішина, І. Іваницький. Виробнича практика з терапевтичної стоматології для студентів. – Київ: Центр навч. Літератури, 2018. – 288 с.
 9. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие (Секреты терапевтической стоматологии). К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с.
 10. Борисенко А.В. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька. – К.: ВСИ «Медицина», 2017. – 664 с.
 11. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навч. посіб. / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – І.-Ф., 2011. – 328 с.
- Допоміжна література:
1. Барер Г. М. Терапевтическая стоматология: Учебник: В 3 ч. – Ч.2 – Болезни пародонта / Г. М. Барер, Т. И. Лемецкая, Б. Ю. Суражев [и др.]. – М.:ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 224с.
 2. Данилевский Н. Ф. Распространенность основных стоматологических заболеваний и состояние гигиены полости рта у населения различных регионов Украины / Н. Ф. Данилевский, Л. Ф. Сидельникова, А. Г. Ткаченко//Современная стоматология. – 2006. – No2. – С. 14–16.
 3. Гемонов В. В. Атлас по гистологии и эмбриологии органов ротовой полости и зубов / В. В. Гемонов, Э. Н. Лаврова, Л. И. Фалин // ГОУ ВУНМЦ, - 2003, - 96 с.
 4. Современные средства экзогенной профилактики заболеваний полости рта / Л.А. Хоменко, Н.В. Биденко, Е.И. Остапко, В.И. Шматко – Киев: Книга плюс, 2001. – 208с.
 5. Терапевтична стоматологія: підручник у 2 т. / [А.К. Ніколішин, В.М.Ждан, А.В. Борисенко та ін.] / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.1. – Вид. 2. – 32 Полтава: Дивосвіт, 2007. – 392 с.
 6. Беєр Р. Ілюстрований довідник з ендодонтії / За ред. А.В.Борисенко. / Р. Беєр, М.А. Бауман, А.М. Кієльбаса – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 240 с.
 7. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные пломбировочные и облицовочные материалы в стоматологии. / А.В. Борисенко, В.П. Неспрядько – Киев: Книга-плюс, 2002. – 224 с.

8. Абдурахманов А.И. Профилактика воспалительных заболеваний пародонта. Учебное пособие / А. И. Абдурахманов. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.- 80 с.
9. Барер Г.М. Терапевтическая стоматология. Учебник в 3-х частях. Часть 2. Болезни пародонта / Под ред. Г.М. Барера. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 224 с.
10. Петруска М., Петруски Я. Пародонтально-имплантологическая пластическая хирургия. Второе издание / Петруска Малгожата, Петруски Ян. – Л.: ГалДент, 2015 г. – 282 с
11. Потапчук А.М., Добра П.П. та співав. Сучасна фізіотерапія та діагностика стоматології. Навчальний посібник.- ФОП Бреза А.Е. – 2012.- 449 с.
12. Янушевич О.О. Болезни пародонта. Лечение: учебное пособие / О.О. Янушевич. – М.: Практическая медицина, 2014. - 180 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Офіційний сайт Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: <http://www.meduniv.lviv.ua/>

Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки: Електронний каталог бібліотеки.

Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники.

Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. <http://bookmed.by/stomatologiya/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanij-skorikova-l-a.html>
2. http://dentalss.org.ua/load/kniga_stomatologia/obshhaja_stomatologija/propedevtika_stomatologicheskikh_zabolevanij/6-1-0-422
3. <http://www.library.gov.ua/novi-nadkhodzhennia/stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2/802-stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2>
4. <http://www.booksmed.com/stomatologiya/153-terapevticheskaya-stomatologiya-borovskij.html>
5. http://stom.at.ua/load/ehlektronnye_knigi/terapevticheskaja_stomatologija/5
6. <http://www.stomatkniga.ru/http://fb2.booksgid.com/medicina/76513-k-kapustin-stomatologiya.html>
7. <http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>
8. <http://www.webmedinfo.ru/borovskij-e-v-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik-dlya-studentov-medicinskix-vuzov.html>

